

Norges vassdrags og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Att. Eline Nordseth Berg

Vår saksbehandler
Anja Winger

Telefon
22055645

Vår dato
05.01.2018

Deres dato
02.01.2018

Vår referanse (oppgis ved svar)
2017/6826-8/2428/2018 EMNE V30

Deres referanse
201705701-4

Svar på høring om nedleggelse av dammer i regi av Nedre Romerike Vannverk AS - Abbotjern m fl -

Vi viser brev mottatt 3.1.2018 hvor NVE sender på høring søknad fra Nedre Romerike Vannverk om nedleggelse av 20 dammer.

Rekreasjon og friluftsliv

Akershus fylkeskommune uttaler seg som regional friluftslivsmyndighet. Det er kommunene som har det lokale friluftslivsansvaret.

Dammer har generelt en stor friluftsliv- og opplevelsesverdi. Særlig dammer som ligger i nærheten av bebyggelse har spesielt høy verdi. Dammene er ofte viktig for friluftslivsaktiviteter som bading, soling, padling, fiske og turgåing. I tillegg er ofte også dammene viktig ift vinteraktiviteter som skiløyper, skøyter og pilking. I de tilfellene der dammene ligger i nærheten av skole/barnehage kan de også ha svært stor verdi i undervisningssammenheng.

Alle de aktuelle kommunene gjennomfører for tiden prosjekt «Kartlegging og verdsetting av kommunens områder for friluftsliv». Resultatene av dette arbeidet vil være tilgjengelig i den nasjonale databasen Naturbase.no. Kommunene Sørum, Rælingen og Nittedal har allerede gjennomført dette arbeidet. De aktuelle dammene i disse tre kommunene ligger i områder som av kommunen er klassifisert som svært viktig og viktige områder for friluftsliv.

Dammene i Nittedal, Rælingen og Lørenskog ligger innenfor Markagrensen. Tiltak her må derfor også avklares ift Markaloven.

I tillegg ligger Åmottdammen og Ramstadsjøen i Rælingen kommune i statlig sikrede friluftsområder. I statlig sikrede friluftsområder er det ofte gjennomført tiltak for å gjøre områdene mer attraktive ift friluftslivsaktivitet. Eksempler på slik tilrettelegging er badebrygger, turstier, bord, benker og toalettanlegg m.m. Det er særlig i området ved Åmottdammen at det er gjennomført slike tilretteleggingstiltak.

Det er Fylkesmannen som ivaretar grunneierinteressene i de statlige sikrede friluftsområdene. Eventuelle tiltak i disse områdene må av den grunn godkjennes av Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Kommune	Vann	Innenfor Markagrensen	Klassifisering etter metodikken «Kartlegging og verdsetting av områder for friluftsliv»	Statlig sikret friluftsområde
Nittedal	Høldippelen	X	Svært viktig	
	Øvre Ryggevann		Viktig	
	Nedre Ryggevann	X	Viktig	
Rælingen	Åmotdammen	X	Svært viktig	X
	Ramstadsjøen	X	Svært viktig	X
Sørum	Lunderås		Viktig	
	Bæreggtjern		Viktig	
	Sennerud		Viktig	
Skedsmo	Lundertjern		Arbeid ikke slutført	
Fet	Tientjern		Arbeid ikke slutført	
	Abbotjern		Arbeid ikke slutført	
Lørenskog	Østbyputten	X	Arbeid ikke slutført	

Vurdering av hvert enkelt vann i forhold til vannforskriften og laks- og innlandfiskeoven

Generelt om vannforvaltning

Regional plan for vannforvaltning 2016-2021, setter strenge krav til vannkvalitet. Flere av vannforekomstene som er berørt er i dårlig eller moderat tilstand. Det er ikke tillatt å forringe tilstanden, så ethvert tiltak må gjennomføres så skånsomt at det ikke bidrar til ytterligere forringelse. Vannforekomster i svært god eller god tilstand forutsettes forbli i denne tilstanden.

Generelt om innlandsfisk

Fylkeskommunen forvalter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag sammen med fylkesmannen der de artene de har forvaltningsansvar er berørt.

Fylkeskommunen har ikke oversikt over fremmede og sårbare arter og vi utaler oss kun om de høstbare artene av fisk og andre ferskvannsorganismer. Dammer er menneskeskapte og fisk er ofte satt ut. Ved å legge ned en dam føres denne tilbake til naturtilstanden. Dette gjøres dog ikke uten påvirkningen på naturmiljøet, både i og langs vassdraget. Fylkeskommunen vil på generelt grunnlag ikke kreve erstatning for tapte fiskepopulasjoner så lenge arten er rikt representert i vassdraget for øvrig.

Utover dette vil vi vise til Fylkesmannen og vurderinger rundt sårbare arter og naturvernområder.

Under følger en kort vurdering av samtlige dammer.

Dam Abbotjern drenerer til vannforekomst 002-3416-R Varåa øvre, som ligger i vannområdet Øyeren og er i svært god miljøtilstand. Det settes i dag ut ørret i vannet. Slik tiltaket fremstilles vil det antagelig ha liten påvirkning på vannkvaliteten og de vannlevende organismene.

Dam Tientjern drenerer til vannforekomst 002-2791-R Bergbekken bekkefelt, som ligger i vannområdet Leira-Nitelva. Vannforekomsten er i moderat økologisk tilstand. Den er påvirket av avrenning fra landbruk og den har utsatt frist for miljøoppnåelse. Det innebærer at vannforekomsten skal ha god miljøtilstand innen 2027. Det settes ikke ut fisk, og det er etter, fylkeskommunes kjenner til, både abbor og gjedde i vannet. Abborbestanden sies å bestå av tusenbrødre. Det gjøres i beskrivelsen ingen vurdering av om hvordan nedtrappingen vil påvirke fiskebestanden. Et avbøtende tiltak kan være å gjennomføre et utfiske, slik at fiskebestanden reduseres før nedtapping. Dette bør i så fall avklares diskuteres med grunneiere.

Da vannforekomsten er i moderat økologisk bør det utarbeides en plan for hvor deponerte masser kan plaseres så de ikke bidrar til ytterligere forringelse av vannforekomsten.

Dam Østbyputten drenerer til vannforekomst 002-3455-R Nedre Losbyvassdraget med tilløpsbekker, som ligger i vannområdet Leira-Nitelva. Vannforekomsten er i god økologisk tilstand. Fylkeskommunen kjenner ikke til artssammensettingen i vannet, men det settes ut ørret, noe som tilsier at det er mange som fisker i vannet og/eller at det er dårlig rekrutteringsmuligheter for ørreten. Fylkeskommunen er av den oppfatning at en nedleggelse antagelig ikke vil ha stor effekt på rekrutteringen av fisk utover denne dammen.

Da vannforekomsten er i god økologisk tilstand og ikke skal forringes, bør det utarbeides en plan for hvor deponerte masser kan plaseres så de ikke bidrar til forringelse av vannforekomsten.

Dammer Høldippeldalen drenerer til vannforekomst 002-3517-R Ørfiskesystemet med bekker, som ligger i vannområdet Leira-Nitelva. Vannforekomsten er i moderat økologisk tilstand. Fylkeskommunen kjenner ikke til artssammensettingen i vannet, men det settes ut ørret. Dette tilsier at det er mange som fisker i vannet og/eller at det er dårlig rekrutterings muligheter for ørreten. Fylkeskommunen er av den oppfatning at tiltaket antagelig ikke vil ha stor effekt på rekrutteringen utover denne dammen.

Det forutsettes av arbeidet gjennomføres på en slik måte at vannforekomsten ikke påvirkes negativt i anleggsfasen.

Dammer Nedre Ryggevang drenerer til vannforekomst 002-3534-R

Ryggevannsbekken/Kropptjernsbekken/Ringdalsbekken øvre del, som ligger i vannområdet Leira-Nitelva. Vannforekomsten er i moderat økologisk tilstand. Fylkeskommunen kjenner ikke til artssammensettingen i vannet, men det settes ut ørret, noe som tilsier at det er mange som fisker i vannet og/eller at det er dårlig rekrutteringsmuligheter for ørreten. Fylkeskommunen er av den oppfatning at tiltaket antagelig ikke vil ha stor effekt på rekrutteringen utover denne dammen.

Det forutsettes av arbeidet gjennomføres på en slik måte at vannforekomsten ikke påvirkes negativt i anleggsfasen eller etter deponering av masser

Dam Øvre Ryggevang drenerer til vannforekomst 002-3534-R

Ryggevannsbekken/Kropptjernsbekken/Ringdalsbekken øvre del, som ligger i vannområdet Leira-Nitelva. Vannforekomsten er i moderat økologisk tilstand. Fylkeskommunen kjenner ikke til artssammensettingen i vannet, men det settes ut ørret, noe som tilsier at det er mange som fisker i vannet og/eller at det er dårlig rekrutteringsmuligheter for ørreten. Fylkeskommunen er av den oppfatning at tiltaket antagelig ikke vil ha stor effekt på rekrutteringen utover denne dammen.

Det forutsettes av arbeidet gjennomføres på en slik måte at vannforekomsten ikke påvirkes negativt i anleggsfasen eller etter deponering av masser

Dammer Ramstadsjøen drenerer til vannforekomst 002-2814-R Ramstadbekken, som ligger i vannområdet Øyeren. Vannforekomsten er i dårlig økologisk tilstand. I følge Rælingen jeger og fisk finnes det både Abbor, mort, ørret og karuss i vannet. Vannet er kalket og det settes ut fisk. Dette tilsier at det er mange som fisker i vannet og/eller at det er dårlig rekrutteringsmuligheter for ørreten. Fylkeskommunen er av den oppfatning at tiltaket antagelig ikke vil ha stor effekt på rekrutteringen utover denne dammen.

Det forutsettes av arbeidet gjennomføres på en slik måte at vannforekomsten ikke påvirkes negativt i anleggsfasen eller etter deponering av masser.

Dammer Åmodtdammen drenerer til vannforekomst 002-3022-R Tilløpsbekker Fjellhamarelva-Sagelva, som ligger i vannområdet Oslo. Vannforekomsten er i dårlig økologisk tilstand. Vannet er kalket og det settes ut fisk. Dette tilsier at det er mange som fisker i vannet og/eller at det er dårlig

rekrutteringsmuligheter for ørreten. Fylkeskommunen er av den oppfatning at tiltaket antagelig ikke vil ha stor effekt på rekrutteringen utover denne dammen.

Det forutsettes av arbeidet gjennomføres på en slik måte at vannforekomsten ikke påvirkes negativt i anleggsfasen eller etter deponering av masser.

Dam Bæreggtjern drenerer til vannforekomst 002-3164-R Rømua, som ligger i vannområdet Øyeren. Vannforekomsten er i dårlig økologisk tilstand.

Fylkeskommunen kjenner ikke til artssammensettingen i vannet og er av den oppfatning at tiltaket antagelig ikke vil ha stor effekt på de artene vi forvalter, utover denne dammen. Det forutsettes av arbeidet gjennomføres på en slik måte at vannforekomsten ikke påvirkes negativt i anleggsfasen eller etter deponering av masser

Dam Lunderås drenerer til vannforekomst 002-599-R Jeksla, som ligger i vannområdet Leira - Nitelva. Vannforekomsten er i dårlig økologisk tilstand.

Fylkeskommunen kjenner ikke til artssammensettingen i vannet og er av den oppfatning at tiltaket antagelig ikke vil ha stor effekt på de artene vi forvalter, utover denne dammen.

Det forutsettes av arbeidet gjennomføres på en slik måte at vannforekomsten ikke påvirkes negativt i anleggsfasen eller etter deponering av masser

Dam Lundertjern drenerer til vannforekomst 002-2791-R Bergerbekken bekkefelt, som ligger i vannområdet Leira-Nitelva og er i moderat miljøtilstand. Slik tiltaket fremstilles vil det antagelig ha liten påvirkning på vannkvaliteten og de vannlevende organismene.

Dam Sennerud drenerer til vannforekomst 002-3410-R Sidebekker til Glomma, nedstrøms Rånåsfoss, som ligger i vannområdet Øyeren. Vannforekomsten er i moderat økologisk tilstand.

Vannet er kalket og det settes ut fisk. Dette tilsier at det er mange som fisker i vannet og/eller at det er dårlig rekrutteringsmuligheter for ørreten. Fylkeskommunen er av den oppfatning at tiltaket antagelig ikke vil ha stor effekt på rekrutteringen utover denne dammen.

Det forutsettes av arbeidet gjennomføres på en slik måte at vannforekomsten ikke påvirkes negativt i anleggsfasen eller etter deponering av masser.

Nyere tids kulturminner

Dammene det er bedt om opplysninger om er ikke befart. Det er iht. NVE sine verneplaner, kommunale kulturminneplaner og SEFRAK-arkiv ikke registrert opplysninger om at dammene har kulturminneverdi. Det kan knyttet seg kulturminneverdier til dammene selv om de ikke er registrert i gjeldende planer.

Konklusjon

Akershus fylkeskommune har med dette spilt inn hvilken påvirkning tiltakene har på de ulike områdene fylkeskommunen forvalter. Dersom kommunen eller andre interessenter ønsker å ta over og vedlikeholde en eller fler av disse dammene, er fylkeskommunen positiv til det.

Med vennlig hilsen

Pia Eide Husstad
seksjonsleder

Anja Winger
Spesialrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi til:
Fylkesmannen i Oslo og Akershus